

Lokale autonomie – Nieuwe taken voor lokale besturen

ALGEMEEN

- Integratie gemeente en OCMW naar aanleiding van decreet over het lokaal bestuur: behoud van rechtspersonen, dus dubbele beheerslast met beleidsorganen, bevoegdheden, personeelsmobiliteit, beheersovereenkomst,...
- Regierol crises:
 - Pandemie
 - Pioniersrol – was nooit eerder gebeurd (bronopsporing, bel-acties, thuiswerk, vaccinatie,...)
 - Oekraïne
 - Nieuwe rol: gastgezinnen zoeken, inrichting woningen, verblijfsovereenkomsten, infovergaderingen,...
 - Energie
 - PFAS
 - ...
- Sociaal, duurzaam en innovatief aanbesteden
 - Aanpassing bestekken
 - Samenwerking met maatwerkbedrijven en opvolging van de resultaten
 - Voldoende budgetten voorzien, want niet per definitie goedkoper
 - Opmaak van beeldkwaliteitsplannen
 - ...
- Complexe subsidiekanalen en zware dossiers
 - Zorgzame buurten
 - Gemeente zonder gemeentehuis
 - Bouw van een nieuwe school waarbij clustering noodzakelijk is
 - ...
 - Rapportering, verantwoording van de middelen
- Digitalisering
 - Sneller wijzigend landschap
 - Dubbel traject
 - Burger die meekan

- Burger die digitaal niet ontsloten is
- Digibanken
- Digitale inclusie
- Aankoop van dure software op lokaal niveau
- Vaker leveranciers die niet aan verwachtingen voldoen met kostbare tijd van personeel dat verloren gaat
- Gelinkt notuleren
- Mijnburgerprofiel
- ...
- Commissie decentralisatie:
 - 52 fiches met betrekking tot decentralisatie naar lokale besturen
- Referentieregio's
 - Nieuwe initiatieven (oa via Labo regiovorming)
 - Samenwerkingen enten op referentieregio
- Burgerparticipatie
 - Uitgebreider
 - Burger verwacht ook participatie
 - Verankerd in decreet over lokaal bestuur
- Steeds mondig wordende burgers, al dan niet bijgestaan door een raadsman of advocaat
- Digitale dienstverlening in combinatie met dienstverlening voor de burger die digitaal niet ontsloten is
- Het middenveld / verenigingsleven / sociale organisaties stellen meer en meer vragen aan lokale besturen voor ondersteuning, dit gaat van (gratis) ter beschikking stellen van lokalen, ondersteuning door de gemeentelijke uitvoeringsdiensten voor verhuizen, organisatie van evenementen.... Als er bij een andere organisatie een voordeel qua huisvesting en / of subsidie wegvalt, zijn wij het eerste aanspreekpunt om het gat toe te rijden.
- Gebrek vanuit hogere overheid voor aanpak of draaiboek voor zaken die in alle gemeentes toch gelijkaardig zijn (bv business continuiteitsplan bij Hacking, ...) of aanleveren van software (cfr Ned waar dit van veel meer vanuit hogere overheid wordt aangeleverd en niet via Remmicom, Cevi, Cipal/Schaubroek, ...met steeds hogere ontwikkelkost)
 - Vb: digitaal aanmeldsysteem voor inschrijven van leerlingen – ontwikkeld via de LOP's, waar gemeenten inzitten enerzijds als actor omdat ze gemeentelijk onderwijs hebben, anderzijds als regisseur op het grondgebied. Er zijn 70 LOP's die allemaal een parallel traject hebben gelopen met bestek, gunning, testen software, ... En uiteindelijk zijn er nog steeds dubbele inschrijvingen mogelijk zijn als de scholen van

je voorkeur in 2 verschillende LOP-gebieden liggen – had dit niet één centraal systeem vanuit departement onderwijs kunnen zijn?

MENS

- Bibliotheken
 - Rol van de bib wijzigt – van volksoopvoeding naar ontmoetingshuizen en belevingsruimten
- Lokaal erfgoedbeleid
 - Herbestemming van kerken en pastorijen
 - Gewijzigde standaard voor label onroerend erfgoedgemeente
 - Interactie met dienst omgeving

RUIMTE

- Omgeving:
 - Personeel aantrekken en bijgeschoold houden
 - Meer inspraak bij RUP's
 - Open ruimte
 - Stikstof
 - Betonstop
 - Woon- en uitbreidingsgebieden
 - Complexere regels
 - Juridische steekspellen (bezwaarschriften, vernietigingen,...)
 - Evenwicht algemeen belang versus individueel eigendomsbelang
 - Adviesverlening van gemeente aan andere overheden ikv grote dossiers (stikstof, mestactieplannen,...)
 - Complex handhavingsbeleid met nu ook gemeentelijke bevoegdheid en opdracht (gemeentelijk stedenbouwkundig inspecteur of burgemeester)
- Klimaat:
 - Burgemeestersconvenant en uitwerking van de acties
 - Lokaal energie- en klimaatpact
 - Voorbeeldfunctie voor besturen
 - Eigen gebouwen energiezuinig maken
 - Sensibilisering burgers

- Subsidierereglementen, premies
- Informatieplicht aan burgers
- Energieloketten
- 17 SDG's – duurzame ontwikkelingsdoelen verankeren in beleid
- Uitrol elektrische laadpalen
- Afvalbeheer
- Sluikstortproblematiek
 - Implementatie Diftar
 - Sensibilisering burger
 - ...
- Rioleringsdossiers:
 - Aanleggen op ritme van VMM
 - Afstemmen met wegenwerken
 - Hemelwaterverordening die het nog moeilijker zal maken om te vergunnen
 - Complexere vergunningsaanvragen
 - Tegenstrijdige belangen
 - Hogere budgetten te voorzien door stijgende prijzen
 - Participatievergaderingen
 - ...
- Onteigeningsdecreet:
 - Bedoeld als vereenvoudiging, maar geeft nog steeds problemen (bijvoorbeeld in combinatie met rioleringsdossiers)
- Lokale economie:
 - Lokaal beleid handelskernen
 - Participatie van adviesraad, handelaars,...

MOBILITEIT

- Lokaal mobiliteitsbeleid
 - Enten op vervoerregio
- Decreet gemeentewegen:
 - Nieuwe regels
 - Nieuwe werkwijze

- Opleiding personeel
- ...
- Trage Wegen beleid – in de praktijk juridische issues

WONEN

- Lokaal Woonbeleid
 - Adviesorgaan en regierol voor woonprojecten- en beleid (lokaal woonoverleg)
 - Beheerdersrol in nieuwe woonactoren
 - Conformiteitsattesten en handhaving ervan
 - Energieloket
 - Samenlevingsproblemen in sociale wijken aanpakken
 - Registers leegstand, onbewoonbaarheid – wordt opgedreven wegens grotere focus op kwalitatief wonen
 - Bindend sociaal objectief realiseren
 - In combinatie met regels rond woonuitbreidingsgebieden
 - In combinatie met behoud van open ruimte

VEILIGHEID EN HANDHAVING

- Veiligheid
 - Lokale Integrale Veiligheidscel Radicalisering
 - Burenbemiddeling om aantal civielrechtelijke twisten te verminderen
 - Noodplanning met nieuwe integrale plannen
 - Brandweerverslagen – beoordeling door burgemeester (voorbereid door administratie)
 - Gemeenschapswachten om te sensibiliseren, te informeren, en desgevallend GAS-pv's op te stellen (oprichting dienst gemeenschapswachten)
- Handhaving:
 - GAS en GAS5
 - Uitbreiding toepassingsgebied
 - Handhaving stedenbouwkundige inbreuken
 - Opmaak lokale prioriteitenlijst handhaving anders geen vervolging mogelijk
 - Uitgebreidere bevoegdheden
- bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit.

- Nachtwinkels, huisjesmelkers,...
- Protocol bestuurlijke handhaving (samenwerking met parket en zowel bestuurlijke als gerechtelijke politionele diensten)
- Opdrachten van brandweer en politie naar gemeente
 - GAS
 - Controle hydranten,...

ORGANISATIE EN PERSONEEL

- Aanpassing RPR met meer lokale autonomie
 - keuzes moeten gemaakt worden, eigen loonhuishouden bouwen
 - administratieve afwikkeling
 - onderhandeling
 - afstemming met buurgemeenten om geen concurrentie te vormen
 - ...
- Regelgeving GDPR en rol van de lokale DPO
 - Complexe regelgeving
 - Werkt vaak vertragend
 - Opmaak en goedkeuring allerhande verwerkersovereenkomsten
 - ...
- Informatieveiligheid
 - Verhoogde aandacht voor phishing
 - Business continuity plannen
 - 2 factor identificatie
 - Bescherming tegen cyberaanvallen
 - ICT veiligheidsaudit
 - ...
- Noodzaak om over te schakelen naar tijd- en plaatsafhankelijk werken en informatie delen (bijvoorbeeld Microsoft Office 365)
 - Omscholing van ganse personeelskader
- Organisatiebeheersing:
 - Verhoogde activiteit van Audit Vlaanderen
 - Meer rapportering ingevolge decreet lokaal bestuur

- Discrepantie tussen hoe het in de praktijk werkt en hoe het proces uitgeschreven moet worden volgens de normen van Audit Vlaanderen
- Meer op papier zetten, evalueren, bijsturen,...
- Tweede pensioenpijler contractuele medewerkers
- Personeelsdocumenten:
 - RPR en arbeidsreglement
 - deontologische code
 - agressieprotocol
 - ICT beleid
 - Thuiswerkbeleid
 - Moederschapsbescherming
 - Klokkenluidersregeling
 - Beeldschermbril
 - Onthaalbeleid
 - Exitbeleid
 - Werken met derden
 - Brandpreventiedossier
 - Asbestinventaris
 - Analyse psychosociaal welzijn en de daaraan gekoppelde acties
 - Werkpostfiches
 - Globaal preventieplan
 - Risicobeoordeling van elke functie
- Veel meer uitgesproken vraag om in te zetten op het welzijn van personeel
- Meer ontharden – meer duurzaam groen – positieve evolutie, maar vraagt meer tijd qua beheer – druk op groendiensten neemt toe. Ook verdwijnen hier jobs voor ‘laaggeschoolden’ door bijvoorbeeld meer vereisten qua veiligheid (juiste attesten om met machines te mogen werken). Onze rol als plek van sociale tewerkstelling vermindert. (Het gaat hierbij vaak om een ‘onbenoemde’ categorie van mensen die té goed zijn voor echte sociale tewerkstelling, maar ook niet de vaardigheden hebben om in een competitieve markt mee te dingen naar een job.)

FINANCIEN

- Op 13 jaar tijd een evolutie in de financiële beheerssystemen: NGB/NOB – BBC – BBC2020
 - Integratie

- Aankoop nieuwe systemen
- Opleiding personeel (budgetbeheerder, budgethouders,...)
- Rapportering
- Opmaak beleidsdocumenten
- BTW-optimalisatie, desgevallend door oprichting AGB met daaraan gekoppelde beheerslast, soms zelfs met drie of meer rechtspersonen (gemeente, OCMW, AGB en zelfstandige zorgvoorziening)

WELZIJN EN ZORG

- Acties om schrijnende armoede aan te pakken
- Decreet Buitenschoolse Kinderopvang en Activiteiten met een regierol voor de gemeenten, maar met minder subsidies
- Kinderopvang:
 - Focus op kwalitatieve kinderopvang
 - Nijpend tekort aan plaatsen
 - Lokaal loket kinderopvang
 - Lokaal overleg Kinderopvang met adviesrol
 - Als het misloopt in een opvang: maatregel door de burgemeester
 - Huizen van het kind
- Sociale economie:
 - Regierol
 - Nadruk op activering met hoge verwachtingen ten aanzien van lokale besturen naast en/of in de plaats van VDAB. Meer mensen aan het werk, ook de zeer zwakke profielen.
- Activering
 - regierol voor gemeenten
 - Meer regels, strenger
 - Ondoorwaadbaar landschap
- Eerstelijnszone:
 - Oprichting
 - Geïntegreerd breed onthaal
 - Zoektocht naar vastleggen prioriteiten en afbakenen rol
 - Uitrol van projecten

- Werken rond geestelijke gezondheid – verschillende projecten met verschillende subsidies voor zowel cliënteel als niet-cliénteel van de OCMW's.
- Ingegratie en inburgering:
 - Ondertussen grotendeels betalend (lessen maatschappelijke oriëntatie en de Nederlandse lessen NT2 – inburgeraar betaalt)
 - Stijgende kosten voor tolken
- Meer druk op sociale diensten
 - Meer verslavingen
 - Meer multiproblematieken
 - Minder bereikbaarheid van vakbonden, mutualiteiten,... waardoor sociale dienst deze rol opneemt
 - Arbeidstrajectbegeleiding: meer een meer trajecten met complexe regels
 - Artikel 60
 - TWE
 - Capacity building
 - ...
- BELRAI:
 - Duurt veel langer om in te vullen
 - Omscholing personeel
 - ...
- IFIC:
 - Implementatie
 - Intern onevenwicht tussen barema's lokale besturen en zorgpersoneel lokale besturen
- Lokaal beleid tegen voedselverspilling, korte keten
- Minimale schaalgrootte diensten gezinszorg

En daarnaast:

- Binnen welzijnslandschap wordt het steeds moeilijker om door het bos de bomen te blijven zien